

LAKIALOITE 124/2009 vp

Laki sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnalle

Lähes kaikissa Euroopan maissa sähkön kuluttajan on mahdollista syöttää itse tuottamaansa sähköä sähköverkkoon saaden siitä kohtuullista korvausta. Tämä mahdollistaa kuluttajille laajassa mittakaavassa lisätä omaa energiantuotantoa kulutuspisteissä. Kyseessä on sähköntuotanto, joka on tyypillisesti teholtaan alhainen ja useimmiten tuotettu uusiutuvilla energianlähteillä, tavallisia esimerkkejä ovat aurinkoenergia ja pientuulivoima.

Pienessä mittakaavassa hajautetusti kulutuspisteessä tuotetun sähkön kilpailukykyä parantaa sähkön siirron ja siihen liittyvän kustannuksen puuttuminen, mikä tekee siitä edullista tavallisille kuluttajille. Käytettävä energianlähde ei yleensä kuitenkaan kata koko kiinteistön energiantarvetta, joten osaksi sähkö otetaan tavalliseen tapaan verkosta. Toisina aikoina talo on kuitenkin yliomavarainen sähkön suhteen, jolloin luontevaa on, että ylijäämäsähkö syötetään verkkoon. Sähköverkon haltijan on velvollisuus ottaa tuotanto verkkoonsa, mutta nykyisin siitä ei tarvitse maksaa käypää korvausta.

Tilanne voi siis olla pahimmillaan se, että talo tuottaa enemmän sähköä verkkoon kuin sieltä ottaa, mutta joutuu silti maksamaan verkosta ottamansa sähkön. Tämä epätasapaino on paitsi terveen järjen ja oikeustajun vastaista myös tehokkaasti kehitystä jarruttavaa.

Pientuotannosta on myös sähköjärjestelmälle ulkoishyötyjä, joita on vaikea hinnoitella, mutta jotka pitäisi ottaa päätöksenteossa huomioon. Tuotannon hajautuminen verkkoon vähentää

suurten sähköhäiriöiden vaaraa. Yhdysvalloissa on arvioitu, että maan koillisosassa vuonna 2003 ollut suuri sähkökatkos olisi ollut huomattavasti epätodennäköisempi, jos alueella olisi ollut hajautetusti muutama sata megawattia pientuotantoa. Myös sähkön siirtohäviöiden määrä pienenee, kun jakeluverkossa lähellä kulutuspistettä on tuotantoa.

Olisi perusteltua lisätä pienimuotoisesti tuotetun energian osuutta sähköjärjestelmässämme. Erityisesti aurinkoenergian odotetaan olevan kannattavimmillaan integroituna rakennusten rakenteisiin, kuten julkisivuihin tai ikkunoihin. Pienten tuuligeneraattorien mahdollisuudet kiinteistöjen katoilla ovat merkittävät. Maatila-mittakaavaiset bioenergialla lämpöä ja sähköä tuottavat yksiköt ovat myös mahdollisia. Tuekseen nämä tarvitsevat kuitenkin lakimuutosta, joka lopettaa nykyisen perusteettomasti pientuotantoa syrjivän käytännön. Ilmastonmuutosnäkökulmasta tarvitsemme myös pienistä yksiköistä saatavaa uusiutuvaa energiaa perinteisen, suuriin yksiköihin perustuvan energiantuotannon rinnalle.

Mekanismin on syytä olla yksinkertainen, jotta vältytään sähköyhtiöiden ja kuluttajien väliseltä neuvottelubyrokratialta, kirjavilta käytännöiltä ja oikeusriidoilta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sähkömarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun sähkömarkkinalain (386/1995) 10 §:ään, sellaisena
kuin se on osaksi laeissa 444/2003 ja 1172/2004, uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 21 a § seuraavasti:

10 §

Siirtovelvollisuus

Verkonhaltijan on järjestettävä mittauspiste, josta kulutus- ja siirtomittaukset voidaan tehdä, ja varmistaa, että kulutus- ja siirtomittaukset voidaan tehdä, ja varmistaa, että kulutus- ja siirtomittaukset voidaan tehdä.

ti siirtyvän sähkömäärän. Kuluttajalle mittauspisteeseen yli nettomääräisesti myyty sähkö veloitetaan vähittäismyyjän tariffin mukaisesti. Kuluttajan pientuotannosta syntyvä mittauspisteeseen yli nettomääräisesti verkkoon siirtyvä sähkö on vähittäismyyjän ostettava 80 %:lla vastaavasta myyntitariffin mukaisesta hinnasta.

21 a §

Nettomittausperiaate

Tariffin hinnoitteluperusteena käytettävän ajanjakson ylitse lasketaan vain nettomääräises-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 2009

Johanna Karimäki /vihr
Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Veijo Puhjo /vas
Pekka Vilkuna /kesk
Erkki Pulliainen /vihr
Esko Kiviranta /kesk
Katja Taimela /sd
Esa Lahtela /sd
Mats Nyland /r
Klaus Pentti /kesk
Merja Kyllönen /vas
Markus Mustajärvi /vas
Arja Karhuvaara /kok
Pauliina Viitamies /sd
Heli Järvinen /vihr

Timo Juurikkala /vihr
Pentti Oinonen /ps
Anne Kalmari /kesk
Oiva Kaltiokumpu /kesk
Janina Andersson /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Kari Uotila /vas
Merja Kuusisto /sd
Paula Sihto /kesk
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Raimo Piirainen /sd
Antti Vuolanne /sd
Krista Kiuru /sd
Elsi Katainen /kesk